

der i Sommer har været i Wien og netop undersøgt Arbejds- og Boligforholdene dér, og denne Arkitekt, hvis Navn er Klemann, har offentliggjort sine Indtryk og Undersøgelser fra Wien, og hvad han har offentliggjort, staar hidtil uimodsagt.

Han har dér paavist, at Wiens Kommune for flere Aar siden paatog sig Fremskaffelse af Boliger og gennemførte et kommunalt Boligbyggeri, der er enestaaende i hele Verden, hvorved der tilvejebragtes ca. 25 000 nye moderne Lejligheder; det gik til paa den Maade, at af de bestaaende Huslejer tog Kommunen en vis Del, 10—15—20 pCt., og saa opførte Kommunen Beboelsesbygninger for denne Afgift, og naar disse Bygninger var færdige; blev der ganske slaaet en Streg over Bygningsomkostningerne, og Bygningerne overlodes til wienske Arbejdere, først og fremmest de daarligst stillede, til en Leje af 52 Kr. om Aaret i danske Penge; det er kun, hvad der medgaar til Skat og Vedligeholdelse.

Det er klart, at kunde de daarligst stillede danske Arbejdere i København og ud over Landet faa tilbudt gode, sunde og moderne Lejligheder for 52 Kr. om Aaret, saa vilde de være betydeligt mere velstillede, end de er i Øjeblikket.

Man maa endvidere huske paa, naar man drager Sammenligninger, at mange Steder er Arbejderne skattefri, medens de her i Landet beskattes meget højt. Man taler om de store Formueskatter og Skatterne paa de store Indtægter, men de er ikke forholdsvis noget at regne ved Siden af, hvad Arbejderne maa betale af deres Arbejdsindtægt. Det er slet ikke ualmindeligt, at Arbejderne med en Løn af 3 000—4 000 Kr. — det kan jo variere noget efter Familiens Størrelse — maa betale 200—300 Kr. i Kommuneskat; det er Arbejderne fri for mange andre Steder, ogsaa i Lande, hvor Lønningerne er betydelig højere end her i Landet. Hvis vi for at nævne et Eksempel gaar til Kanada eller Amerika, er Arbejderne dér fri for direkte Skat, ugifte indtil en Indtægt, der i danske Penge svarer til mellem 5 000 og 6 000 Kr., og gifte indtil en Indtægt af mellem 8 000 og 9 000 Kr. Der svares intet som helst i Kommuneskat af disse Beløb.

Saadanne Forhold maa tages i Betragtning, naar man vil drage Sammenligninger, og naar man taler om de høje Lønninger her.

Det vilde være en farlig Politik for Arbejderne og Organisationerne at gaa ind paa, hvis de vilde give Afslag paa de overenskomstsmæssige Lønninger. Det vilde være farligt at knæsette den Betragtning,

at Lønnen skulde rette sig efter, hvad der betaltes i de forskellige andre Lande; thi man vilde da nok kunne finde et eller andet Land, f. Eks. Czekoslovakiet, hvor Lønnen var lavere end her i Landet. Hvis saa Arbejderne her, der forarbejder de samme Produkter, lod sig trykke ned til et lignende Lønniveau, vilde man vel ogsaa kunne finde et andet Land, f. Eks. Japan eller Kina, hvor Lønnen var endnu lavere, og man vilde da være begyndt at dreje paa en Skrue, som slet ingen Ende havde.

Derfor vil jeg raade Tilhængerne af Løntrykningspolitikken til at opgive Bestræbelserne i saa Henseende, for de vil ikke føre til noget, og vi er dog vistnok kommet til Klarhed over, at selv Arbejdsgiverforeningen er paa det rene med, at en Krig paa dette Punkt vil blive for kostbar, og at der er intet at vente sig deraf. Nej, det er i Virkeligheden en velstillet Arbejderstand og en velstillet bred Befolkning med gode Indtægter, som skal hjælpe Samfundet paa Fode igen. Det er en uomgængelig Betingelse for, at der kan komme bedre Tider.

Enhver kan let indse, hvad det betyder, om en Fabrikant eller et Aktieselskab faar 100 000 Kr. mere i Udbytte, eller om Arbejderne faar 100 000 Kr. mere af, hvad Virksomheden giver. Hvis Arbejderne i en bestemt Virksomhed faar 100 000 Kr. mere i Udbytte, betyder det, at disse 100 000 Kr. vandrer rundt her i Landet i Næringslivet fra den ene til den anden; det gavner hver enkelt, som faar en Del af dem mellem Hænderne under Omsætningen, og det er ganske klart, at det har overordentlig stor samfundsmæssig Betydning. Hvis det derimod bliver den enkelte Direktør eller Fabrikant eller Storaktionær, som faar 100 000 Kr. mere, bliver Forholdet et helt andet; saa vil Pengene blive brugt til Udenlandsrejser, til Indkøb af dyre Varer i Paris, London eller andre Steder eller til Automobileture og Baderejser til Middelhavet, og det vil ikke blot betyde, at Pengene bliver bragt ud af Landet, ødelagt og givet ud til ingen Nytte, men det vil tillige føre til Forarmelse af Befolkningen her i Landet, at en saadan Trafik finder Sted.

Vi ved jo, at saaledes gaar det til. Jeg skal blot nævne et enkelt Eksempel derpaa fra Lockouten i 1925. Der er i dette høje Ting et æret Medlem, nemlig det ærede Medlem Fru Mathilde Hauschultz, som i hvert Tilfælde den Gang redigerede et af de københavnske Bourgeoisiblades Dame-tidende, og i en Artikel i denne Dame-tidende blev det udmalet, hvorledes Lockouten virkede og ramte ogsaa de velhavende. Det